

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

Z HISTORII

ORAZ HISTORII I SPOŁECZEŃSTWA

- **Opracowany na rok szkolny 2016/2017**
  1. Podstawa prawna opracowania PZO:
    - rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 83, poz. 562 z późn. zmianami),
    - podstawę programową dla szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych,
    - WZO Zespołu Szkół Politechniki Łódzkiej.

- **Cele ogólne oceniania:**
  - rozpoznawanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
  - informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
  - motywowanie ucznia do dalszej pracy,
  - pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu,
  - informowanie rodziców (opiekunów prawnych) o postępach, trudnościach lub specjalnych uzdolnieniach dziecka,
  - dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem

- **Metody i narzędzia oraz szczegółowe zasady sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów:**
  - a) **zasady obowiązujące w ocenianiu:** obiektywność i jawność,
Wszystkie oceny, które uzyskuje uczeń w procesie nauczania są jawne. Informacje o ocenie uzyskuje uczeń od nauczyciela przedmiotu lub wychowawcy.

  - b) **elementy wchodzące w zakres oceny**
Przedmiotem oceny z historii oraz historii i społeczeństwa jest:
    1. Wiedza merytoryczna i gotowość do pamięciowej jej reprodukcji.
    2. Rozumienie i umiejętność interpretacji faktów.

3. Praca ze źródłem historycznym, umiejętność pracy z materiałem kartograficznym, ikonograficznym, statystycznym, itp.
4. Formułowanie wypowiedzi ustnej.
5. Przygotowanie (odpowiedzi) pracy pisemnej (referat, rozprawka, itp.).
6. Aktywność ucznia na lekcjach i w pracy pozalekcyjnej.

Obszary oceniania:

1. Wiadomości (objęte programem, ewentualnie poza programowe).
2. Umiejętności:
  - lokalizacja czasowo-przestrzenna omawianych wydarzeń (znajomość mapy)
  - uogólnianie, wartościowanie, porównywanie, wykrywanie analogii historycznych
  - analiza tekstu źródłowego
  - umiejętność dyskusowania
  - stosowanie terminologii historycznej i jej rozumienie
  - wykazywanie związków przyczynowo-skutkowych, przestrzennych, pomiędzy historią powszechną, ojczystą, regionalną
  - wykazywanie związków pomiędzy poszczególnymi dziedzinami życia politycznego, gospodarczego, kulturowo-społecznego
  - łączenie faktów i zjawisk historycznych historii Polski z historią powszechną
  - analiza i ocena zjawisk i faktów historycznych
  - porównywanie różnych koncepcji politycznych, religijnych i gospodarczych
  - gromadzenie informacji przy wykorzystaniu nowoczesnej technologii i różnorodnych źródeł

c) **narzędzia kontroli:**

Sposoby i formy oceniania

1. Sprawdziany pisemne.
2. Kartkówki.
3. Odpowiedź ustna.
4. Referat/prezentacja
5. Dłuższa praca pisemna przygotowana w domu.
6. Prace domowe.
7. Analiza źródeł różnego typu.
8. Znajomość mapy.

Sprawdziany (Prace klasowe)

1. Nauczyciel zapowiada sprawdzian pisemny co najmniej 2 tyg. wcześniej.
2. Uczeń zobowiązany jest zaliczyć wszystkie przewidziane w danym semestrze sprawdziany.
3. Przy nieobecności usprawiedliwionej termin zaliczenia wynosi miesiąc od daty oddania sprawdzianu klasie. Przy dłuższej absencji ucznia termin zaliczenia materiału uczeń uzgadnia z nauczycielem. (tzw. konsultacje uczniowskie).
4. Przy nieobecności nieusprawiedliwionej może być rozliczony na następnej lekcji (formę oceny wybiera nauczyciel).
5. Uczeń ma możliwość poprawy oceny niedostatecznej z prac klasowych w terminie miesiąca od daty wystawienia oceny. Uczeń może przystąpić do poprawienia oceny tylko jeden raz (formę sprawdzianu poprawkowego wybiera nauczyciel).

6. Sprawdziany nauczyciel sprawdza w terminie do 2 tygodni
7. Sprawdzone prace pisemne są do wglądu dla ucznia i jego rodziców (opiekunów) u nauczyciela przedmiotu.
8. Stosuje się podział na grupy.
9. Formy sprawdzianów:
  - a) test dydaktyczny (pytania otwarte, zamknięte)
  - b) wypracowanie
  - c) analiza tekstu lub tekstów źródłowych
  - d) odpowiedź na kilka pytań
  - e) ćwiczenia z mapą
  - f) analiza danych statystycznych
  - g) odróżnianie opinii od faktów historycznych

Ocenie podlega:

1. Stopień opanowania materiału faktograficznego.
2. Dostrzeganie związków przyczynowo-skutkowych.
3. Stylistyczna poprawność wypowiedzi (przy wypracowaniu właściwa kompozycja).
4. Umiejętność selekcji wydarzeń historycznych.
5. Stopień rozumienia tematu (pytań).
6. Znajomość chronologii, pojęć, postaci historycznych.
7. Określenie rodzaju źródła historycznego, umiejętność jego interpretacji.
8. Umiejętność porównywania, dostrzegania podobieństw i różnic w procesie dziejowym.
9. Odróżnianie fikcji od prawdy historycznej.
10. Orientacja na mapie.

Kartkówka

1. Nauczyciel ma prawo zrobić „kartkówkę” (do 15 min.) z 3 ostatnich lekcji. „Kartkówka” musi być zapowiedziana (nie dotyczy gimnazjum).

Odpowiedź ustna

W przypadku odpowiedzi ustnej ocenie podlega:

1. Zrozumienie tematu.
2. Zawartość merytoryczna.
3. Argumentacja.
4. Wyrażanie sądów.
5. Stosowanie terminologii historycznej.
6. Sposób prezentacji (samodzielność wypowiedzi, poprawność językowa, płynność, logiczne myślenie).

Dodatkowe pytania naprowadzające wpływają na obniżenie oceny.

7. Umiejętność korzystania z mapy.

Nauczyciel pyta z 3 ostatnich lekcji lub z materiału powtórzeniowego do następnej lekcji (jeśli zada powtórzenie w pracy domowej).

Uczeń ma prawo w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowane do lekcji:

- jednokrotnie (1 godzina historii w tygodniu)

- dwukrotnie (2 godziny historii w tygodniu)

Dodatkowe nieprzygotowanie (+1) może wynikać z wylosowania „Szczęśliwego numerka”, bądź użycia kuponu z gazetki szkolnej.

W przypadku długotrwałej- ponad dwutygodniowej, usprawiedliwionej nieobecności ucznia ma prawo tuż po przyjeździe do szkoły zgłosić nieprzygotowanie do lekcji.

Brak zeszytu, pracy domowej, nieprzygotowanie do lekcji uczeń zgłasza na początku lekcji- po sprawdzeniu listy obecności.

Za aktywność na lekcji uczeń może otrzymać plusa; dwa plusy w semestrze kończą się wpisaniem cząstkowej oceny dobrej-na życzenie ucznia; każdy kolejny trzeci plus to wpisana cząstkowa ocena bardzo dobra.

Za źle ukierunkowaną aktywność uczeń może otrzymać minusa; każdy kolejny trzeci minus to wpisana cząstkowa ocena niedostateczna.

Udział w konkursach i olimpiadach: **za przejście do drugiego, jak i trzeciego etapu olimpiady historycznej uczeń otrzymuje ocenę cząstkową „celujący”**

d) **oceny bieżące ustala się wg następującej skali** (zgodnie z WZO):

- celujący 6
- bardzo dobry 5 (5+)
- dobry 4 (4+)
- dostateczny 3 (3+)
- dopuszczający 2 (2+)
- niedostateczny 1

Nie stosuje się przy ocenie znaków,-”

e) **sumę punktów uzyskanych podczas pisania prac pisemnych (z wyłączeniem kartkówki) przelicza się na oceny wg następującej skali**

(zgodnie z WZO):

- niedostateczny 0 % - 49 %
- dopuszczający 50 % - 54 %
- dopuszczający + 55 % - 59 %
- dostateczna 60 % - 65 %
- dostateczny + 66 % - 70 %
- dobry 71 % - 80 %
- dobry + 81 % - 85 %
- bardzo dobry 86 % - 90 %
- bardzo dobry + 91 % - 95 %
- celujący 96 % - 100 %

f) **sposoby informowania uczniów:**

- na pierwszej godzinie lekcyjnej nauczyciel zapoznaje uczniów z PZO,
- wymagania na poszczególne oceny udostępnione są wszystkim uczniom na stronie internetowej szkoły,
- oceny są jawne (dla danego ucznia i jego rodziców/opiekunów prawnych), oparte o opracowane kryteria,
- sprawdziany przechowywane są w szkole do końca danego roku szkolnego.

g) **sposoby informowania rodziców (prawnych opiekunów):**

- wychowawca na pierwszym zebraniu informuje rodziców o WZO,

- o ocenach cząstkowych i klasyfikacyjnych informuje się rodziców na zebraniach lub w czasie indywidualnych spotkań,
- rodzice mają wgląd do dziennika elektronicznego, gdzie mogą sprawdzić bieżące oceny swego dziecka,
- informacja o grożącej ocenie niedostatecznej klasyfikacyjnej jest przekazywana rodzicom zgodnie z procedurą WZO.

h) zasady wystawiania oceny śródrocznej i rocznej:

- ocenianie semestralne i roczne powinno być dokonane na podstawie przynajmniej 3 ocen cząstkowych zgodnie z WZO,
- ocena semestralna i roczna **nie jest** średnią arytmetyczną ocen cząstkowych, przy czym przy wyliczaniu średniej stosuje się następujące wagi:
  - x 3 dla pisemnych prac kontrolnych - sprawdzianów obejmujących więcej niż trzy jednostki lekcyjne,
  - x 3 za oceny uzyskane za zakwalifikowanie się do drugiego i trzeciego etapu olimpiady historycznej,
  - x 4 za zakwalifikowanie się do finału konkursów przedmiotowych,
  - dodatkowo x 5 za zwycięstwo w historycznym konkursie przedmiotowym,
  - x 2 dla ocen z odpowiedzi ustnej, kartkówki,
  - x 1 dla ocen z aktywności, pracy domowej, prezentacji multimedialnej
- zdobycie przez ucznia tytułu laureata Olimpiady Historycznej/Konkursu Wojewódzkiego dla gimnazjum jest równoznaczne z uzyskaniem na koniec roku szkolnego oceny rocznej „**celujący**”

i) sposoby korygowania niepowodzeń szkolnych i podnoszenia osiągnięć uczniów:

- uczeń może systematycznie, na bieżąco poprawić ocenę – zgodnie z WZO (praca klasowa jw),
- w wyjątkowych przypadkach poprawianie może odbywać się za zgodą nauczyciela w terminie późniejszym lub bezpośrednio przed wystawieniem oceny semestralnej lub rocznej,
- w wyjątkowych przypadkach losowych uczeń może być zwolniony ze sprawdzianu, kartkówki lub odpowiedzi ustnej,
- uczniowie mogą uzupełniać braki z przedmiotu w ramach konsultacji z nauczycielem,

j) wymagania ogólne na poszczególne oceny:

Ocena celująca

Uczeń charakteryzuje się erudycyjną wiedzą wychodzącą poza program oraz znajomości literatury historycznej.

Trafnie sytuuje wydarzenia historyczne w czasie i przestrzeni oraz umie prezentować i uzasadniać własne stanowisko. Dogłębnie zna mapę.

Samodzielnie selekcjonuje i interpretuje wydarzenia historyczne oraz źródła historyczne. Wysnuwa oryginalne wnioski, dokonuje niezależnych ocen.

Dokonuje integracji wiedzy o przeszłości czerpanej z różnych źródeł informacji.

Aktywnie uczestniczy w pracach na lekcjach, w kołach zainteresowań. Osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych, olimpiadzie historycznej.

Ocena bardzo dobra

Uczeń opanował w stopniu bardzo dobrym treści programowych. Szczegółowo przedstawia wydarzenia i procesy historyczne.

Rozumie i bezbłędnie stosuje terminologię historyczną. Dostrzega i dogłębnie uzasadnia związki przyczynowo – skutkowe i czasowo – przestrzenne. Potrafi samodzielnie oceniać wydarzenia, zjawiska historyczne i postaci, wysnuwać wnioski. Doskonale zna mapę. Umiejętnie interpretuje źródła historyczne. Ma umiejętność porównywania różnych opinii, poglądów i ocen, rozróżniania informacji od komentarzy i dokonywania ich krytycznej analizy. Umie zestawiać i przedstawiać sprzeczne racje. Posiada pełną znajomość różnych płaszczyzn procesu dziejowego.

Wykazuje zainteresowanie problematyką historyczną, samodzielnie poszerza wiedzę, bezbłędnie wywiązuje się ze stawianych przed nim zadań, a także samodzielnie się ich podejmuje.

Ocena dobra

Uczeń w stopniu znacznym opanował programową wiedzę. Przedstawia materiał rzeczowy bez poważniejszych błędów. Ukazuje większość związków i relacji pomiędzy faktami i wydarzeniami, ale nie w pełni poprawnie. Dość poprawnie stosuje pojęcia. Umie odtwórczo, ale logicznie formułować oceny i wnioski oraz interpretować fakty i zjawiska historyczne. Z drobnymi błędami potrafi je umiejscowić w czasie i przestrzeni.

Opanował w stopniu dobrym znajomość mapy. Poprawnie interpretuje źródła historyczne. Wykazuje aktywność na zajęciach; dobrowolnie podejmuje się stawianych przed nim zadań.

Ocena dostateczna

Uczeń opanował w stopniu dostatecznym wymaganą wiedzę. Wykazuje się znajomością podstawowych wiadomości historycznych, ograniczoną umiejętnością ich analizy przyczynowo – skutkowej. W niewielkim stopniu podejmuje próbę oceny wydarzeń i zjawisk historycznych. W zakresie podstawowym operuje czasem i przestrzenią. Przeciętnie opanował znajomość mapy i analizę źródeł historycznych. Poprawnie stosuje część terminologii. Formułuje wnioski w znacznej części poprawne. Posługuje się przeciętnym językiem i niewielkim zasobem słów.

Ocena dopuszczająca

Uczeń opanował minimum wymaganej wiedzy. Mimo wyraźnych luk, błędów i niedociągnięć w nauce potrafi przy pomocy nauczyciela opanować wiadomości i umiejętności konieczne, istotne dla dalszego etapu kształcenia.

Formułuje powierzchowne wnioski i płytkie oceny wydarzeń oraz postaci, wykazuje niewielką znajomość chronologii i terminologii oraz błędnie lokalizuje

fakty historyczne w przestrzeni. Bardzo słabo opanował znajomość mapy i umiejętność analizy źródeł historycznych. Operuje językiem bardzo prostym, ubogim pod względem leksykalnym

Ocena niedostateczna

Uczeń opanował mniej niż minimum podstawowego materiału rzeczowego i terminologii historycznej.

W sposób błędny i niedojrzały formułuje oceny i wysnuwa wnioski. Nie posiada umiejętności umiejscawiania w czasie i przestrzeni. Popełnia poważne błędy chronologiczne. Nie opanował znajomości mapy, nie potrafi analizować źródeł historycznych. Nie rozumie i nie potrafi wykonać prostych zadań nawet przy pomocy nauczyciela.

Odnacza się brakiem systematyczności i chęci do nauki oraz biernością na lekcji. Jego język jest prosty i niekomunikatywny. Poziom wiedzy i umiejętności uniemożliwia mu kontynuowanie nauki na wyższym szczeblu kształcenia.

- **Obniżenie wymagań edukacyjnych:**

Nauczyciel jest zobowiązany na podstawie pisemnej opinii poradni psychologicznej (do tego upoważnionej) obniżyć wymagania edukacyjne w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono deficyty rozwojowe zgodnie z zaleceniami poradni.

W przypadku trudności dydaktycznych:

Przez trudności dydaktyczne rozumiemy przede wszystkim:

Dysleksję – trudności w czytaniu (zaburzenia zarówno tempa i techniki czytania jak i stopnia rozumienia tekstu).

Dysortografię – trudności z opanowaniem poprawnej pisowni (dziecko popełnia błędy ortograficzne mimo dobrej znajomości zasad pisowni).

Dysgrafię – niski poziom graficzny pisma (niekształtne, koślawe litery, trudności z utrzymaniem się w liniaturze, litery w wyrazach nierówne).

Postępowanie wobec ucznia ze specyficznymi trudnościami w nauce:

- a) w sposobie oceniania uczniów dyslektycznych uwzględnia się różnorakie czynniki wpływające na jakość pracy i docenia włożony przez dziecko wysiłek,
- b) ocena w głównej mierze dotyczy poprawności wypowiedzi ustnej i strony merytorycznej prac pisemnych,
- c) wydłuża się limit czasu na pisanie sprawdzianów; ocenia się na jednakowych prawach brudnopis i czystopis,
- d) w przypadku głębokiej dysgrafii, gdy zmniejsza się czytelność pisma, umożliwia się uczniowi wykonanie prac kontrolnych na komputerze. Jeżeli nauczyciel nie jest w stanie odczytać pracy ucznia, robi to uczeń w jego obecności, wyjaśniając wszystkie wątpliwości ortograficzne,
- e) pisemne sprawdziany ogranicza się do sprawdzania wiadomości. Stosuje się testy wyboru, zdania niedokończone, teksty z lukami dotyczącymi sprawdzanych treści. Pozwala to uczniowi skoncentrować się na konkretnej tematyce, nie na poprawności pisania,
- f) nauczyciel ocenia tok rozumowania poprzez analizę działań, a nie tylko jego wynik

g) nauczyciele, na podstawie opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznej, dostosowują wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się uniemożliwiające sprostaniu tym wymaganiom.

- **Postanowienia końcowe**

Przedmiotowy system oceniania z historii jest integralną częścią Wewnętrznych Zasad Oceniania Zespołu Szkół Politechniki Łódzkiej w Łodzi. Wszystkie sprawy nie ujęte w przedmiotowym systemie oceniania rozstrzygane będą zgodnie z Wewnętrznymi Zasadami Oceniania.

Opracowała Izabella Kapłon